YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

14 päivänä toukokuuta 2002 *

Asiassa T-80/00,

Associação Comercial de Aveiro, kotipaikka Aveiro (Portugali), edustajinaan asianajajat J. Amaral e Almeida ja B. Diniz de Ayala, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään H. Speyart ja M. França, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan 30 päivänä marraskuuta 1999 tehdyn komission päätöksen C(99) 3684, jolla pienennettiin Euroopan sosiaalirahastosta Associação Comercial de Aveirolle suunnitelmaan nro 890365/P 1 myönnetyn tuen määrää,

* Oikeudenkäyntikieli: portugali.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. D. Cooke sekä tuomarit R. García-Valdecasas ja P. Lindh,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Plingers,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.12.2001 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Sovellettavat oikeussäännöt

1 Euroopan sosiaalirahaston tehtävistä 17 päivänä lokakuuta 1983 tehdyn neuvoston päätöksen 83/516/ETY (EYVL L 289, s. 38) 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään, että Euroopan sosiaalirahasto (jäljempänä ESR) osallistuu ammatillista koulutusta koskevien toimien rahoittamiseen.

2 Päätöksen 83/516/ETY soveltamisesta 17 päivänä lokakuuta 1983 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2950/83 (EYVL L 289, s. 1) 1 artiklassa luetellaan ne kustannukset, joille rahaston tukea voidaan myöntää, ja siinä mainitaan muun muassa ammatillisesta koulutuksesta aiheutuneet kustannukset.

3 Asetuksen N:o 2950/83 5 artiklan 1 kohdan mukaan rahoitushakemusta koskevan ESR:n hyväksymispäätöksen perusteella maksetaan ennakkona 50 prosenttia tuen määrästä sinä päivänä, jona koulutushankkeen toteuttaminen on määrä aloittaa. Saman artiklan 4 kohdan mukaan tuen saldon maksupyyntöön on liitettävä yksityiskohtainen selvitys koulutushankkeen sisällöstä, tuloksista sekä rahoitusnäkökohdista. Asianomaisen jäsenvaltion on vahvistettava, että näissä maksupyynnöissä olevat tosiseikkoja ja kirjanpitoa koskevat tiedot ovat oikein.

4 Asetuksen N:o 2950/83 6 artiklan 1 kohdan mukaan silloin, kun ESR:n tukea ei ole käytetty hyväksymispäätöksen ehtojen mukaisesti, komissio voi keskeyttää tuen maksamisen, pienentää sen määrää taikka peruuttaa tuen varattuaan asianomaiselle jäsenvaltiolle tilaisuuden tulla kuulluksi. Tämän artiklan 2 kohdassa säädetään, että maksetut summat, joita ei ole käytetty hyväksymispäätöksessä asetettujen edellytysten mukaisesti, on palautettava, ja että jos jäsenvaltio maksaa yhteisölle summia, jotka toimen rahoittamisesta vastaavien henkilöiden on sille palautettava, yhteisön oikeudet siirtyvät jäsenvaltiolle.

5 Asetuksen N:o 2950/83 7 artiklan 1 kohdan mukaan sekä komissio että kyseinen jäsenvaltio voivat tarkistaa, miten tuki on käytetty.

6 Euroopan sosiaalirahaston hoidosta 22 päivänä joulukuuta 1983 tehdyn komission päätöksen 83/673/ETY (EYVL L 377, s. 1) 7 artiklassa täsmennetään, että jäsenvaltio, joka oletettujen säännönvastaisuuksien vuoksi tutkii tuen käyttöä, on ilmoitettava siitä komissiolle viipymättä.

Tosiseikat ja oikeudenkäynti

7 Departamento para os Assuntos do Fundo Social Europeu (Portugalin työ- ja sosiaaliministeriön alaisuuteen kuuluva, Euroopan sosiaalirahastoa koskevia asioita käsittelevä virasto) (jäljempänä DAFSE) jätti vuonna 1988 ESR:oon rahoitustukihakemuksen, joka liittyi Associçao Comercial de Aveiron (jäljempänä ACA) suunnittelemiin ammatillisiin koulutushankkeisiin, joiden kokonaisrahoitus oli 204 082 248 Portugalin escudoa (PTE) ESR:n osallistuessa siihen 112 245 236 PTE:lla ja Portugalin viranomaisten 91 837 012 PTE:lla.

8 Komissio hyväksyi 22.3.1989 tekemällään päätöksellä C(89) 0570 ACA:lle suunnitelmaan nro 890365/P 1 myönnettävän rahoitustuen, jonka kokonaisrahoitus oli 157 397 822 PTE, mistä ESR maksoi 86 568 802 PTE ja Orçamento da Segurança Social (sosiaaliturvan rahoittamista hoitava viranomainen; jäljempänä OSS) 70 829 020 PTE. Nämä hankkeet oli määrä toteuttaa 8.2. ja 31.12.1989 välisenä aikana ja ne koskivat 249 nuoren henkilön ammatillista koulutusta.

9 ACA allekirjoitti 9.5.1989 ESR:n tuensaajana asiakirjan, jolla se hyväksyi komission päätöksen ja sitoutui siihen, että "myönnetty/myönnetyt tuki/tuet tullaan käyttämään sovellettavien kansallisten ja yhteisön säännösten mukaisesti — — ".

10 ACA:lle maksettiin asetuksen N:o 2950/83 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti 78 698 910 PTE:n suuruinen ennakko, joka vastasi noin 50 prosenttia hyväksytystä määrästä ja josta 43 284 401 PTE maksettiin ESR:n tukena ja 35 414 509 PTE OSS:n nimissä.

11 Koulutushankkeiden päätyttyä kantaja esitti 26.4.1990 DAFSE:lle 26 766 799 PTE:n suuruisen saldon maksupyynnön, joka vastasi ESR:n myöntämää 70 051 200 PTE:n suuruista tukea ja 127 365 818 PTE:n suuruista kokonaisrahoitusta, sillä ammatillisten koulutushankkeiden kokonaiskustannukset olivat osoittautuneet alun perin ennakoitua määrää alhaisemmiksi. DAFSE esitti 30.10.1990 tämän pyynnön komissiolle ja ilmoitti sille tutkivansa uudelleen pyyntöön sisältyvien tietojen vahvistamisedellytyksiä.

12 DAFSE ilmoitti 13.2.1991 päivätyllä kirjeellä kantajalle, että vaikka saldon maksupyyntö olikin jo lähetetty komissiolle, sen maksaminen riippui rahoitustarkastuksen toimittamisesta.

13 Kantaja pyysi vuoden 1991 maalis- ja lokakuussa sekä vuoden 1992 helmikuussa DAFSE:a useaan otteeseen toimittamaan tämän tarkastuksen mahdollisimman nopeasti todeten, että saldon maksamisen viivästymisestä aiheutui sille suurta taloudellista vahinkoa.

14 Inspecçáo-Geral de Finanças (yleinen rahoitustarkastus; jäljempänä IGF) sai asetuksen N:o 2950/83 7 artiklan 1 kohdan nojalla 25.3.1993 tehtäväkseen toimittaa tilin- ja rahoitustarkastuksen niiden kustannusten osalta, jotka liittyivät ACA:n vuonna 1989 toteuttamiin ammatillisiin koulutushankkeisiin. IGF ilmoitti pyydetyn tarkastuksen tuloksista 28.9.1995 päivätyssä kertomuksessa (jäljempänä IGF:n vuoden 1995 kertomus).

15 IGF:n vuoden 1995 kertomuksessa ehdotettiin, että tiettyjä kantajan esittämässä saldon maksupyynnössä kuluksi kirjattuja kustannuksia pidettäisiin tukikelvottomina ja lisäksi siinä pyydettiin DAFSE:a arvioimaan, olivatko pyynnössä olevat muut kustannukset tukikelpoisia tai kohtuullisia.

16 DAFSE tutki tämän jälkeen maksupyynnössä olleiden kustannusten kohtuullisuuden ja IGF:n ehdottamat korjaukset. Se ilmoitti tuloksista 1.7.1997 annetulla kertomuksella nro 1618 (jäljempänä DAFSE:n kertomus), jossa se ehdotti, että yhteisrahoituksen määrää alennettaisiin 8 495 366 PTE:lla, koska tietyt kustannukset eivät olleet tukikelpoisia. DAFSE ehdotti, että rahoitusta muutettaisiin seuraavasti:

ESR:n tuki	65 378 749 PTE
Portugalin viranomaisten osuus (OSS)	53 491 703 PTE
Hankkeen kokonaiskustannukset	118 870 452 PTE

17 DAFSE ehdotti komissiolle 2.9.1997 päivätyssä kirjeessä nro 6222, että hankkeen kokonaiskustannukset pienennettäisiin 118 870 452 PTE:ksi (127 365 818 PTE:n asemesta) siten, että ESR:n tuki pienennettäisiin 65 378 749 PTE:ksi (70 051 200 PTE:n asemesta), ja pyysi 22 094 348 PTE:n suuruisen saldon maksamista, sillä kantaja oli jo saanut 43 284 401 PTE:n suuruisen ennakon.

18 Komissio ilmoitti 5.12.1997 päivätyssä, asetuksen N:o 2950/83 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti lähetetyssä kirjeessä nro 25694 (jäljempänä päätösehdotus) DAFSE:lle, ettei ESR:n tuki suunnitelmalle nro 890365/P 1 voinut ylittää

65 378 749 PTE:a. Päätösehdotuksessa todettiin myös, että 8 495 366 PTE:n suuruinen määrä, sellaisena kuin se oli jaettu DAFSE:n kertomuksessa, oli tukikelvoton.

19 DAFSE lähetti 19.12.1997 päivätyllä kirjeellä kantajalle päätösehdotuksen ja jäljennöksen IGF:n vuoden 1995 kertomukseen perustuvasta DAFSE:n kertomuksesta ja varasi kantajalle mahdollisuuden esittää mahdolliset huomautuksensa 20.1.1998 mennessä.

20 Kantaja pyysi 24.12.1997 päivätyllä kirjeellä DAFSE:a toimittamaan jäljennöksen IGF:n vuoden 1995 kertomuksesta ja myöskin kaikki 26.4.1990 jälkeen annetut, suunnitelmaa nro 890365/P 1 koskevat lausunnot, kertomukset ja asetukset.

21 Koska kantaja ei asetetussa määräajassa esittänyt päätösehdotusta koskevia huomautuksiaan DAFSE:lle, viimeksi mainittu ilmoitti 1.4.1998 päivätyllä kirjeellä kantajalle, että se oli tuona samana päivänä pyytänyt komissiota tekemään saldon maksupyyntöä koskevan lopullisen päätöksen.

22 Komissio teki 30.11.1999 päätöksen C(99) 3684 (jäljempänä riidanalainen päätös), jolla pienennettiin suunnitelmaa nro 890365/P 1 koskevalla, 22.3.1989 tehdyllä komission päätöksellä C(89) 0570 ACA:lle myönnettyä ESR:n tukea. Riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa määrättiin, että ESR:n ACA:lle alun perin myöntämää 86 568 800 PTE:n suuruista tukea, jota oli 30.10.1990 jo pienennetty 70 051 200 PTE:oon, oli pienennettävä 65 378 749 PTE:oon.

23 DAFSE antoi riidanalaisen päätöksen tiedoksi kantajalle 26.1.2000 päivätyllä kirjeellä.

Oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset

24 Kantaja nosti 4.4.2000 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen jättämällään kannekirjelmällä nyt esillä olevan kanteen.

25 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (viides jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ja päätti työjärjestyksen 64 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimena pyytää asianosaisia esittämään tiettyjä asiakirjoja. Asianosaiset vastasivat näihin pyyntöihin 28.11. ja 6.12.2001 päivätyillä kirjeillä.

26 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 11.12.2001 pidetyssä istunnossa.

27 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa suunnitelmaa nro 890365/P 1 koskevan saldon maksupyynnön hyväksymisestä 30.11.1999 tehdyn komission päätöksen C(99) 3684 siltä osin kuin siinä on pienennetty 14.2.3 kohtaa (harjoittelijoiden esikarsinta ja

valinta), 14.2.5 kohtaa (asiakirjajäljennökset), 14.3.1.b kohtaa (opetustoimintaan osallistumaton tekninen henkilökunta) ja 14.3.9 kohtaa (vuokrakulut)

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

28 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen perusteettomana

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kumoamisvaatimukset

29 Kantaja riitauttaa ne toimenpiteet, joilla komissio on pienentänyt tukien määrää saldon maksupyyntöön sisältyvien neljän seuraavan kohdan osalta:

— 14.2.3 kohta (harjoittelijoiden esikarsinta ja valinta), jonka osalta kantaja vetoaa perusteluiden puuttumiseen ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamiseen

— 14.2.5 kohta (asiakirjajäljennökset), jonka osalta kantaja vetoaa perustelujen puuttumiseen ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamiseen

— 14.3.1.b kohta (opetustoimintaan osallistumaton tekninen henkilökunta), jonka osalta kantaja väittää perustelujen puuttuvan ja tosiseikkoja arvioidun virheellisesti

— 14.3.9 (vuokrakulut), jonka osalta kantaja katsoo tosiseikkoja arvioidun virheellisesti.

Perusteluvelvollisuuden loukkaamista koskevaan kanneperusteeseen liittyviä alustavia havaintoja

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

30 Kantaja muistuttaa, että EY 253 artikla velvoittaa komission perustelemaan päätöksensä ja korostaa vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenevän, että komission päätöksessä, jolla pienennetään alun perin myönnetyn tuen määrää ja josta tästä syystä aiheutuu tuensaajille vakavia seurauksia, on selvästi kerrottava ne konkreettiset syyt, jotka oikeuttavat tuen pienentämisen alun perin myönnetystä määrästä. Tällaisesta päätöksestä on kantajan mukaan ilmettävä selkeästi ja yksiselitteisesti, miten toimenpiteen toteuttanut toimielin on ratkaisuunsa päätynyt (asia T-84/96, Cipeke v. komissio, tuomio 7.11.1997, Kok. 1997, s. II-2081,

46 kohta, ja yhdistetyt asiat T-180/96 ja T-181/96, Mediocurso v. komissio, tuomio 15.9.1998, Kok. 1998, s. II-3477, 99 kohta).

31 Nyt esillä olevassa asiassa riidanalaisessa päätöksessä ei ole perusteltu 14.2.3 kohtaan (harjoittelijoiden esikarsinta ja valinta), 14.2.5 kohtaan (asiakirjajäljennökset), 14.3.1.b kohtaan (opetustoimintaan osallistumaton tekninen henkilökunta) eikä 14.3.9 kohtaan (vuokrakulut) merkityn määrän pienentämistä, joten se on näin ollen kumottava kaikkine siitä aiheutuvine oikeudellisine seuraamuksineen.

32 Vastatessaan komission esittämään väitteeseen, jonka mukaan riidanalainen päätös täyttää asiassa T-182/96, Partex vastaan komissio, 16.9.1999 annetun tuomion (Kok. 1999, s. II-2673) 73—75 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä asetetut vaatimukset, kantaja korostaa sitä, ettei riidanalaisen päätöksen sanamuodosta, siitä asiayhteydestä, jossa päätös on tehty, eikä yhdestäkään tätä alaa koskevasta oikeussäännöstä ole saatavissa riittävästi tietoja sen ratkaisemiseksi, onko päätös perusteltavissa, vai onko siinä mahdollisesti sellainen virhe, jonka nojalla sen pätevyys voidaan riitauttaa kyseisiin kolmeen kohtaan merkittyjen määrien pienentämistä koskevilta osiltaan.

33 Vastatessaan komission väitteeseen, jonka mukaan riidanalaisen päätöksen viidennessä perustelukappaleessa todettaisiin, että " — — tietyt esitetyt kustannukset eivät ole hyväksymispäätöksessä asetettujen edellytysten mukaisia, joten tukea on näiltäkin osin pienennettävä — — ", kantaja toteaa olevan virheellistä väittää, että hyväksymispäätöksessä olisi asetettu tällaisia edellytyksiä.

34 Komissio korostaa, että kantaja on voinut tutustua niihin kansallisten viranomaisten asiakirjoihin, joihin riidanalaisessa päätöksessä viitataan, ja että näihin asiakirjoihin sisältyvät tiedot ovat riittäviä, joten kantaja on voinut yksilöidä ja ymmärtää suoritettujen pienennysten syyt sen asiayhteyden perusteella, jossa päätös on tehty.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

35 Päätöksentekijällä on velvollisuus perustella yksittäispäätös sen vuoksi, että asianosainen saisi riittävät tiedot siitä, onko päätös perusteltavissa, vai onko siinä mahdollisesti sellainen virhe, jonka perusteella sen pätevyys voidaan riitauttaa, ja sen vuoksi, että yhteisöjen tuomioistuimet voivat tarkistaa päätöksen laillisuuden. Tämän velvollisuuden ulottuvuus riippuu kyseisen toimen luonteesta sekä siitä asiayhteydestä, jossa päätös on tehty (asia 32/86, Sisma v. komissio, tuomio 7.4.1987, Kok. 1987, s. 1645, 8 kohta; asia C-181/90, Consorgan v. komissio, tuomio 4.6.1992, Kok. 1992, s. I-3557, 14 kohta; asia C-189/90, Cipeke v. komissio, tuomio 4.6.1992, Kok. 1992, s. I-3573, 14 kohta; asia T-85/94, Branco v. komissio, tuomio 12.1.1995, Kok. 1995, s. II-45, 32 kohta, ja em. asia Partex v. komissio, tuomion 73 kohta).

36 Koska ESR:n alun perin myöntämän tuen pienentämispäätöksestä on vakavia seurauksia muun muassa tuensaajalle, päätöksessä on selvästi kerrottava ne perusteet, jotka oikeuttavat tuen pienentämisen alun perin myönnetystä määrästä (em. asia Consorgan v. komissio, tuomion 18 kohta, ja em. asia Cipeke v. komissio, tuomion 18 kohta; asia T-450/93, Lisrestal ym. v. komissio, tuomio 6.12.1994, Kok. 1994, s. II-1177, 52 kohta, ja em. asia Branco v. komissio, tuomion 33 kohta sekä em. asia Partex v. komissio, tuomion 74 kohta).

37 Tutkittaessa sitä, ovatko päätöksen perustelut näiden edellytysten mukaisia, huomioon on otettava päätöksen sanamuodon lisäksi myös sen asiayhteys sekä kaikki kyseistä asiaa koskevat oikeussäännöt (asia C-278/95 P, Siemens v. komissio, tuomio 15.5.1997, Kok. 1997, s. I-2507, 17 kohta, ja em. asia Partex v. komissio, tuomion 75 kohta).

38 Tilanteessa, jossa komissio vain ja ainoastaan vahvistaa jäsenvaltion ehdotuksen alun perin myönnetyn tuen pienentämisestä, komission päätöstä voidaan pitää

EY 253 artiklassa tarkoitetuin tavoin asianmukaisesti perusteltuna, kun päätöksessä itsessään kerrotaan selvästi ne perusteet, jotka oikeuttavat tuen pienentämisen, tai, jos siinä ei niitä kerrota, kun siinä viitataan selkeästi kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten siihen päätökseen, jossa nämä ovat selkeästi esittäneet tällaisen pienentämisen perusteet (em. asia Branco v. komissio, tuomion 36 kohta, joka on vahvistettu takaisinsaantiasiassa T-85/94 OP, komissio v. Branco, tuomio 13.12.1995, Kok. 1995, s. II-2993, 27 kohta, ja em. asia Partex v. komissio, tuomion 76 kohta).

39 Koska oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmenee, että komission päätöksessä ei poiketa miltään kohdin kansallisten viranomaisten päätöksistä, voidaan katsoa, että näiden päätösten sisältö on sisällytetty komission päätöksen perusteluihin, ainakin siltä osin kuin tuensaaja on voinut saada siitä tiedon (asia T-72/97, Proderec v. komissio, tuomio 16.7.1998, Kok. 1998, s. II-2847, 105 kohta, ja em. asia Partex v. komissio, tuomion 77 kohta).

40 Näin ollen on tutkittava, onko kantaja voinut saada tiedon niistä toimenpiteistä, joihin riidanalaisessa päätöksessä viitataan, ja olivatko niihin sisältyvät tiedot riittäviä siten, että kantaja on voinut yksilöidä ja ymmärtää suoritettujen pienennysten syyt sen asiayhteyden perusteella, jossa päätös on tehty (em. asia Partex v. komissio, tuomion 78 kohta).

41 Nyt esillä olevassa asiassa riidanalaisen päätöksen neljännessä perustelukappaleessa viitataan 2.9.1997 päivätyssä DAFSE:n kirjeessä nro 6222, johon oli liitetty jäljennös DAFSE:n kertomuksesta, esitettyihin perusteisiin, ja sen viidennessä perustelukappaleessa viitataan " — — kyseiselle elimelle asianmukaisesti tiedoksiannetuissa tiedonannoissa esitettyihin tarkastustuloksiin — — ", eli vuoden 1995 kertomukseen ja DAFSE:n kertomukseen. Tämän päätöksen viidennessä perustelukappaleessa viitataan myös päätösehdotukseen.

42 Riidanalaisen päätöksen sanamuodosta siis ilmenee, että ne eri seikat, joiden nojalla on ollut mahdollista ymmärtää syyt siihen, että komissio on pienentänyt ESR:n myöntämän tuen määrää, on esitetty siinä mainituissa kirjeissä ja kertomuksissa.

43 Tältä osin on syytä huomauttaa, että DAFSE:n kertomus ja päätösehdotus on annettu tiedoksi kantajalle 19.12.1997 päivätyllä DAFSE:n kirjeellä ja että kantaja ei ole myöskään kiistänyt saaneensa jäljennöstä IGF:n vuoden 1995 kertomuksista.

44 Siitä asiayhteydestä, jossa riidanalainen päätös on tehty, ilmenee, että komissio on ainoastaan vahvistanut kyseisen jäsenvaltion ehdotuksen pienentää alun perin myönnettyä tukea. Päätösehdotuksessa todetaan, että " — — tutkittuaan jäsenvaltion (DAFSE:n) lähettämät saldon maksupyynnön ja siihen liittyvät asiakirjat, ESR:n osastot ovat [DAFSE:n] kirjeestä nro 1618 ilmenevien tilintarkastuksen tulosten perusteella katsoneet, ettei seuraavalla tavalla jaettu 8 495 66 PTE:n suuruinen määrä ole tukikelpoinen — — ".

45 Lopuksi on syytä todeta, että riidanalaisen päätöksen viidennessä perustelukappaleessa viitataan siihen, että "tietyt esitetyt kustannukset eivät ole hyväksymispäätöksessä asetettujen edellytysten mukaisia" ja että tämä viittaus on ymmärrettävä siten, että sillä tarkoitetaan sitä hyväksymispäätökseen liittyvää hyväksymisasiakirjaa, jonka kantaja allekirjoitti 9.5.1989 ja jossa ACA ESR:n tuensaajana nimenomaisesti ilmoitti, että "myönnetty/myönnetyt tuki/tuet tullaan käyttämään sovellettavien kansallisten ja yhteisön säännösten mukaisesti ja noudattaen kaikkia niitä edellytyksiä, joiden nojalla yllä mainitut 'asiakirjat' päätettiin hyväksyä".

46 Kantajan piti siis noudattaa näitä määräyksiä ESR:n tukea käyttäessään ja komissiolla oli asetuksen N:o 2950/83 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti mahdollisuus keskeyttää tuen maksu, pienentää sen määrää tai peruuttaa se sillä perusteella, ettei tiettyä kansallista tai yhteisön sääntöä ollut noudatettu kyseistä hanketta toteutettaessa (em. asia Mediocurso v. komissio, tuomion 113 ja 119 kohta).

47 Jotta kanneperusteesta, joka koskee perusteluvelvollisuuden loukkaamista 14.2.3 kohdan (harjoittelijoiden esikarsinta ja valinta), 14.2.5 kohdan (asiakirjajäljennökset) ja 14.3.1.b kohdan (opetustoimintaan osallistumaton tekninen henkilökunta) osalta, voitaisiin lausua, on tutkittava riidanalaisessa päätöksessä mainittujen, kantajalle annettujen asiakirjojen sisältöä ja sovellettavia kansallisia ja yhteisön säännöksiä.

14.2.3 kohta — harjoittelijoiden esikarsinta ja valinta

Komission suorittama tutkinta

48 Kantaja on saldon maksupyynnön kyseisessä kohdassa kirjannut menoksi 4 297 500 PTE:n suuruisen määrän 249 harjoittelijan esikarsintaa ja valintaa varten.

49 Komissio on pienentänyt tätä määrää päätösehdotuksessa esitetyistä syistä, eli sen vuoksi, että kantajan kunkin valitun hakijan osalle ennakoima 17 259 PTE:n suuruinen kulumäärä (4 297 500 PTE : 249 valittua hakijaa) oli liiallinen ja että tukikelpoista määrää määritettäessä "kohtuullisina perusteina" oli pidettävä sitä,

että 40 prosenttia esikarsinnan läpäisseistä hakijoista tulisi valituksi (249 valittua hakijaa: 40 × 100 = 623 esikarsinnan läpäissyttä hakijaa) ja sitä, että jokaisesta esikarsitusta hakijasta aiheutuisi 6 000 PTE:n suuruinen kulu, mistä saadaan tuloksi 3 738 000 PTE (623 × 6 000 PTE).

Kanneperusteet, joiden mukaan perusteluvelvollisuutta on loukattu ja tosiseikkoja on arvioitu virheellisesti

50 On syytä huomauttaa, että kantajan kanneperusteet koskevat samanaikaisesti niiden arviointiperusteiden perusteluja ja aiheellisuutta, joita komissio on käyttänyt määrittäessään tukikelpoisten kustannusten määrää kyseisten kohtien osalta.

51 Aluksi on syytä todeta, että asetuksen N:o 2950/83 6 artiklan 1 kohdassa säädetään, että kun ESR:n tukea ei ole käytetty hyväksymispäätöksessä asetettujen edellytysten mukaisesti, komissio voi keskeyttää tuen maksun, pienentää sen määrää tai peruuttaa sen. Asetuksen N:o 2950/83 6 artiklan 1 kohdan soveltaminen voi edellyttää sitä, että komission on arvioitava monitahoisia tosiseikkoja ja kirjanpidollisia seikkoja. Tällaista arviointia tehdessään komissiolla on näin ollen oltava laaja harkintavalta. Tämän vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on rajoitettava valvontansa koskemaan sen tarkastamista, että komissio ei ole arvioinut kyseisiä seikkoja ilmeisen virheellisesti (em. asia Mediocurso v. komissio, tuomion 118 ja 120 kohta).

52 Kantaja katsoo, ettei päätösehdotuksessa eikä DAFSE:n kertomuksessa esitetä niitä konkreettisia syitä, joiden vuoksi kuluja on pidetty liiallisina, tai joiden vuoksi on pidetty kohtuullisena, että 40 prosenttia esikarsituista hakijoista tulisi valituksi, millä menettelyllä loukataan EY 253 artiklassa määrättyä perusteluvelvollisuutta.

53 Kantaja korostaa, että nyt esillä olevassa asiassa perusteluvelvollisuuden noudattaminen on erityisen tärkeää, koska IGF:n vuoden 1995 kertomuksessa ei kyseenalaistettu kunkin valitun hakijan osalta ennakoitua 17 259 PTE:n suuruista kulumäärää (eli 4 297 500 : 249). Näin ollen on vaikea ymmärtää, miten komissio voi pitää kunkin valitun hakijan osalta ennakoitua 17 259 PTE:n suuruista kulua liiallisena ja samanaikaisesti pitää 15 012 PTE:n suuruista kulua (eli 3 738 000 : 249) hyväksyttävänä, vaikka kulujen hakijakohtainen erotus on vain 2 247 PTE, eli ainoastaan 13 prosenttia kokonaismäärästä.

54 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa kuitenkin, että IGF:n vuoden 1995 kertomuksesta ilmenee, että se oli jättänyt DAFSE:n harkittavaksi sen, olivatko kantajan menoiksi kirjaamat kustannukset kohtuullisia ja tukikelpoisia, koska sen ei ollut mahdollista yksilöidä ACA:n esittämiä laskuja vastaavia kuluja käytetyn alihankkijan kirjanpidosta ja koska "kurssien järjestämiseen liittyvien kulujen 'paino' ylitti DAFSE:n yleensä salliman prosenttimäärän (8 prosenttia kulukohdasta toiminta ja hallinto ja 5 prosenttia hankkeiden kokonaiskuluista)".

55 Sitten DAFSE:n kertomuksessa ehdotettiin ESR:n tuen pienentämistä nyt kyseessä olevan kohdan osalta katsoen, että 17 259 PTE:n suuruinen kulu kultakin valitulta hakijalta on "erittäin korkea" ja että "jos pidetään kohtuullisena", että 40 prosenttia esikarsituista hakijoista tulee valituksi ja että kustakin esikarsitusta hakijasta aiheutuva kulu on 6 000 PTE, tukikelpoinen määrä on 3 738 000 PTE (eli 249 : 40 × 100 = 623; 623 × 6 000 = 3 738 000). Päätösehdotuksessa on päädytty samaan lopputulokseen näillä samoilla perusteilla.

56 Kantaja ei siis voi vedota IGF:n vuoden 1995 kertomukseen väittäessään, että DAFSE ja komissio eivät saaneet arvioida nyt kyseessä olevan summan tukikelpoisuutta.

57 Kantaja kiistää myöskin komission väitteen, jonka mukaan hakijaa kohden varattua 6 000 PTE:n määrää on pidettävä kohtuullisena siitä syystä, että se vastaa 19.6.1987 tehdyn Portugalin työ- ja sosiaaliministerin päätöksen

nro 20/MTSS/87 (Diário da República, II osa, nro 148, 1.7.1987, s. 8141) (jäljempänä päätös nro 20/MTSS/87) mukaista tutkinnon suorittaneen kouluttajan tuntipalkkaa ja että hakijan esikarsintaan ja valintaa riittää yksi tunti.

58 Kantaja katsoo nimittäin, että päätöksessä nro 20/MTSS/87 määrätään ainoastaan opettajien palkkarajoista eikä työhönottajien palkoista, joten sen nojalla ei voida perustella olevan kohtuullista, että yhdestä työhönottajasta aiheutui yhdeltä tunnilta vain 6 000 PTE:n suuruinen kulu. Se toteaa myös, että syytä siihen, miksi yhden tunnin pitäisi riittää hakijan esikarsintaan ja valintaan, ei ole esitetty. Näin ollen kantaja toteaa, ettei se ymmärrä, miksi esitetyt kustannukset ovat "liiallisia" ja "kohtuuttomia".

59 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että päätöksessä nro 20/MTSS/87 vahvistetaan opetushenkilöstön palkkojen enimmäismäärät ESR:n rahoittamien ammatillisten koulutushankkeiden osalta ja että kantajan on oletettava tienneen tämän tyyppisiä hankkeita koskevasta Portugalin lainsäädännöstä (em. asia Partex v. komissio, tuomion 85 ja 86 kohta). Ammatillisen koulutuksen käsitettä on tulkittava siten, että se kattaa kaikki ammatillisen koulutuksen järjestämisen edellyttämät toimet, mukaan lukien hakijoiden esikarsinnan ja ammatilliseen koulutukseen valinnan kaltaiset toimet. Komissio on nyt esillä olevassa asiassa pitänyt tuntipalkkana 6 000 PTE:a, joka vastaa tutkinnon suorittaneen kouluttajan tuntipalkkaa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei komissio ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä pitäessään tätä arviointiperustetta kohtuullisena ja sopivana, kun otetaan huomioon, että kyseisten kurssien kohteena olivat sähköpainantatekniikat, tietokoneavusteinen toimistotyö, tietokantajärjestelmien analysointi ja ohjelmointi, verhoilu, leivonta, myyntitekniikat ja toimistotekniikkajärjestelmät, jotka eivät näin ollen oikeuttaneet ylemmänasteista koulutusta vastaavaan palkkaan.

60 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo myös, että kun otetaan huomioon, että yhden hakemuksen tutkimiseen kuluva kohtuullinen aika oli yksi tunti, komissio ei ollut ylittänyt sille tuossa asiassa kuulunutta harkintavaltaa.

61 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei komissiota muutoinkaan voida moittia siitä, että se piti kohtuullisena oletusta, jonka mukaan 40 prosenttia esikarsituista hakijoista tulisi valituksi. Komissio on nimittäin olettanut, että kantaja valitsi esikarsinnoissa 623 hakijaa valitakseen näistä 249 henkilöä, eli 40 prosenttia, vaikka kantaja on saldon maksupyynnössä ilmoittanut valinneensa esikarsinnoissa 573 hakijaa, joten jos komissio olisi kertonut 6 000 PTE:a 573:llä eikä 623:lla esikarsitulla hakijalla, tulos olisi ollut 3 438 000 PTE, mikä on komission tukikelpoiseksi hyväksymää 3 738 000 PTE:n suuruista määrää alhaisempi.

62 Edellä esitetyn perusteella voidaan siis todeta ensinnäkin, että DAFSE:n kertomuksen ja päätösehdotuksen perusteluissa, joihin riidanalaisessa päätöksessä viitataan, kerrotaan ne syyt, joiden vuoksi ESR:n tukea oli pienennetty, kun näitä perusteluja luetaan yhdessä sovellettavien kansallisten ja yhteisön säännösten kanssa, ja että ne näin ollen täyttävät EY 253 artiklassa asetetut edellytykset, ja edelleen, ettei komissio ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä pienentäessään ESR:n tukea.

63 Kantajan kanneperusteet, joiden mukaan perusteluvelvollisuutta on loukattu ja tosiseikkoja on arvioitu virheellisesti, on näin ollen hylättävä.

14.2.5 kohta — asiakirjajäljennökset

Komission suorittama tutkinta

64 Kantaja on saldon maksupyynnön 14.2.5 kohdassa (asiakirjajäljennökset) kirjannut menoksi 1 492 500 PTE:n suuruisen määrän.

65 Komissio on pienentänyt tukikelpoisen määrän 52 500 PTE:on perustellen tätä päätösehdotuksessa seuraavasti:

"Asiakirjajäljennösten osalta menoksi kirjattua määrää on oikaistu ja tällöin on otettu huomioon se, että jaetuista kirjoista ja käsikirjoista aiheutunut kokonaiskulu on hyväksytty kokonaisuudessaan. Kohtuullisena kulutuksena yhtä kurssia kohti on pidetty kolmea papeririisiä (1 500 arkkia), hankkeen aikana on pidetty 7 kurssia ja yhden valokopion hinta on 5 [PTE], sillä ACA on 14.3.14 kohdassa (yleiset hallinnolliset kulut) kirjannut menoksi valokopiokoneen paperin ja värin ostot, ja näin ollen tukikelpoiseksi määräksi saadaan 52 500 [PTE] (7 kurssia × 1 500 × 5 [PTE])."

Kanneperuste, jonka mukaan perusteluvelvollisuutta on loukattu

66 Kantaja väittää, että riidanalaisessa päätöksessä ja sen valmisteluasiakirjoissa ei millään tavoin perustella kahta olennaista kohtaa. Komissio ei ensinnäkään ole selittänyt, miksi se on katsonut, että kohtuullinen paperinkulutus yhtä kurssia kohti oli kolme papeririisiä (eli 1 500 arkkia), vaikka kantaja oli käyttänyt paljon enemmän paperia. Toisekseen komissio ei ollut tarkentanut, mistä syystä se oli katsonut yhden valokopion hinnaksi 5 PTE, vaikka tämä hinta eroaa huomattavasti markkinahinnastoista (niin vuonna 1989 kuin nykyisinkin) ja DAFSE:n käyttämistä hinnoista.

67 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa ensinnäkin, että IGF:n vuoden 1995 kertomuksesta ilmenee sen katsoneen, että "[1 492 500 PTE:n määrä oli] liiallinen, kun otetaan huomioon se valokopiomäärä, joka siitä saadaan yhtä

harjoittelijaa kohti, ja jaettujen käsikirjojen ja kirjojen kokonaismäärä, jolla näin suuren valokopiomäärän käyttäminen olisi periaatteessa pitänyt voida välttää".

68 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa myös, että DAFSE:n kertomuksessa on arvioitu, että kantajan menoksi kirjaama 1 492 500 PTE:n suuruinen kulu oli liioiteltu ottaen huomioon jaettujen käsikirjojen ja kirjojen määrä, josta aiheutunut kulu on hyväksytty kokonaisuudessaan, ja katsottu, että oli kohtuullista käyttää kolme papeririisiä (eli 1 500 arkkia) kurssia kohti, että kyseiseen ammatilliseen koulutukseen kuului 7 kurssia, että ACA oli kirjannut 14.3.14 kohtaan (yleiset hallinnolliset kulut) menoksi valokopiokoneen paperin ja värisäiliöiden ostosta aiheutuneet kulut ja että 5 PTE:n suuruinen kulu yhtä valokopiota kohti oli kohtuullinen. Näin ollen DAFSE on katsonut, että tukikelpoinen määrä oli 52 500 PTE (1 500 arkkia × 7 kurssia × 5 PTE). Nämä perustelut on hyväksytty päätösehdotuksessa.

69 On siis todettava, että riidanalaisessa päätöksessä mainituissa asiakirjoissa kerrotaan ne syyt, joiden vuoksi ESR:n tukea pienennettiin ja että ne täyttävät näin ollen EY 253 artiklassa asetetut edellytykset.

70 Kantajan kanneperuste, jonka mukaan perusteluvelvollisuutta on loukattu, on näin ollen hylättävä.

Kanneperuste, jonka mukaan suhteellisuusperiaatetta on loukattu

71 Kantaja väittää, että komissio on loukannut suhteellisuusperiaatetta, koska se on perustanut päätöksensä sellaisiin seikkoihin, jotka ovat asiakirjojen jäljentämisestä aiheutuvan kulun järkevän arvioinnin kannalta sopimattomia ja epätarkkoja.

72 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kantaja haluaa suhteellisuusperiaatteen loukkaamiseen perustuvalla kanneperusteellaan todellisuudessa selvittää, onko komissio tehnyt harkintavirheen pienentäessään ESR:n tukea.

73 On syytä muistuttaa, että DAFSE:n kertomuksen ja päätösehdotuksen mukaan ESR:n tukea on pienennetty seuraavista neljästä syystä: harjoittelijoille on jaettu kirjat ja käsikirjat; kullakin seitsemästä kurssista on tarvittu 1 500 valokopiota; yhden valokopion hinta on 5 PTE; valokopiokonetta varten tarvittavan paperin ja värikasettien ostokulut on kirjattu menoksi 14.3.14 kohtaan (yleiset hallinnolliset menot).

74 Kantaja ei kiistä neljännen arviointiperusteen, jonka mukaan 14.2.5 kohdassa (asiakirjajäljennökset) ei saatu ottaa huomioon 90 papeririisin eikä valokopiokoneen värikasettien ostokustannuksia, koska nämä kustannukset oli jo kirjattu menoksi 14.3.14 kohtaan (yleiset hallinnolliset kustannukset), asianmukaisuutta. Kun komissio oli arvioinut 14.2.5 kohtaan (asiakirjajäljennökset) merkittyjen kulujen määrää, sen oli täytynyt ottaa huomioon se, että tällaisia kuluja oli voitu kirjata menoina 14.3.14 kohtaan, kuten myös se, että se oli hyväksynyt myös A3 ja A4 kokoisesta paperista aiheutuneiden muiden ostokulujen määrän ja 14.3.10 kohtaan (kalusto ja kuluvat/kulutushyödykkeet) merkityt valokopiokulut, koska tämä merkitsi sitä, että osa valokopiokuluista oli kirjattu menoiksi muihin kohtiin ja ettei tätä osaa kuluista ollut voitu merkitä nyt kyseessä olevaan kohtaan.

75 Tästä syystä on tarkistettava, onko komissio ESR:n tuen saantiedellytykset täyttäviä kustannuksia arvioidessaan tehnyt virheen ottaessaan huomioon DAFSE:n kertomuksessa ja päätösehdotuksessa käytetyt kolme muuta arviointiperustetta.

76 Kantaja korostaa ensinnäkin kirjojen ja käsikirjojen jakamista koskevan väitteen osalta, ettei tähän väitteeseen voida vedota perusteltaessa valokopioiden määrän pienentämistä, sillä nämä kirjat ja käsikirjat on jaettu nimenomaan valokopioituina.

77 Kantaja täsmentää tältä osin, että 14.2.1 kohtaan (opetusmateriaali) menoksi kirjattuun 2 120 000 PTE:n määrään sisältyvät ne tekijänoikeusmaksut, jotka olivat syntyneet jäljennettyjen kirjojen ja käsikirjojen valokopioista, eikä varsinaisia valokopiokuluja, jotka on kirjattu menoksi 14.2.5 kohtaan (asiakirjajäljennökset).

78 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että 14.2.1 kohtaan (opetusmateriaali) menoksi kirjattu 2 120 000 PTE:n summa jakautui saldon maksupyynnössä seuraavasti:

"14.2.1 Opetusmateriaali:

(1 sarja int. tietotekniikkaa koskevia käsikirjoja × 190 000 PTE

+ 1 sarja MS DOS -käsikirjoja × 265 000 PTE

+ 1 sarja Word IV -käsikirjoja × 390 000 PTE

+ 1 sarja Lotus 123 -käsikirjoja × 230 000 PTE

+ 1 sarja GEM Desk. Publ. -käsikirjoja × 75 000 PTE

+ 1 sarja Marketing-käsikirjoja × 300 000 PTE

+ 1 sarja myyntitekniikkaa koskevia käsikirjoja × 350 000 PTE

+ 1 sarja Org.Met.A.Adm-käsikirjoja × 180 000 PTE

+ 1 sarja Wordstar-käsikirjoja × 80 000 PTE

+ 1 sarja verhoilutekniikkaa koskevia käsikirjoja × 60 000 PTE)

KULUT 2 120 000 PTE."

79 Kantaja on istunnossa täsmentänyt, että saldon maksupyynnössä käytetyllä ilmaisulla "Conj. Manuais" ("sarja") voitiin tapauksen mukaan tarkoittaa yhtä ainoaa kirjaa — vaikka sana "Manuais" olikin monikossa — tai kahta taikka kolmea kirjaa, eli teoriakirjaa, harjoituskirjaa ja mahdollisesti esimerkkikirjaa, jossa kuvataan eri sovelluksia, ja että kutakin sarjaa koskeva kulu kattoi vain yhden kappaleen oston ja käsikirjojen valokopioinnin perusteella maksetut tekijänoikeusmaksut.

80 On kuitenkin syytä todeta, ettei näiden väitteiden tueksi ole esitetty mitään todisteita ja että sanan "Manuais" ("käsikirjat") esiintyminen monikossa on ristiriidassa niiden kanssa.

81 Koska kantajan kunkin käsikirjasarjan osalta menoiksi kirjaamat summat ovat suuria, voidaan ajatella, että käytetyllä lyhenteellä tarkoitetaan käsikirjasarjan

ostokulua eikä niiden valokopiointiin liittyviä tekijänoikeusmaksuja. Näin ollen sarja Marketing-käsikirjoja on saldon maksupyynnön mukaan maksanut 300 000 PTE. Kantajan vastineensa liitteessä esittämän, kullakin kurssilla jaettujen valokopioiden määrää koskevan jakauman mukaan näistä käsikirjoista on otettu 49 valokopiota. Jos kantaja olisi ostanut 49 Marketing-käsikirjaa hintaan 300 000 PTE, yhden käsikirjan hinta olisi ollut 6 122 PTE, mitä ei tosiseikkojen tapahtuma-aikana voitu pitää aivan vähäisenä. Kun muiden käsikirjasarjojen hinta suhteutetaan siihen valokopiomäärään, jonka kantaja väittää niistä ottaneensa, saadaan yksikköhinta, joka edustaa kyseisten käsikirjojen ostokulua.

82 Tästä seuraa, että komissio saattoi perustellusti katsoa, että kirjat ja käsikirjat oli ostettu ja jaettu harjoittelijoille, mikä aiheutti myös valokopiointitarpeen vähentymisen.

83 Kantaja huomauttaa toiseksi valokopioiden määrästä, että komissio on käsitellyt samalla tavalla erilaisia tilanteita, koska se ei ole ottanut huomioon niiden seitsemän kurssin erityispiirteitä, joiden kohde, joilla opiskelevien harjoittelijoiden määrä, joiden kesto ja, joiden aiheuttamat kopiointikulut näin ollen vaihtelivat eri kurssien välillä. Komissio on katsonut, että sähköpainantatekniikan kurssilla, jolla oli 17 harjoittelijaa ja joka kesti 120 päivää (600 tuntia), tietokoneavusteisen toimistotyön kurssilla, jolla oli 49 harjoittelijaa ja joka kesti 90 päivää (1 350 tuntia), tietokantajärjestelmien analysoinnin ja ohjelmoinnin kurssilla, jolla oli 15 harjoittelijaa ja joka kesti 100 päivää (500 tuntia), verhoilukurssilla, jolla oli 27 harjoittelijaa ja kesti 80 päivää (400 tuntia), leivontakurssilla, jolla oli 11 harjoittelijaa ja joka kesti 120 päivää (203 tuntia), myyntitekniikkakurssilla, jolla oli 49 harjoittelijaa ja joka kesti 240 päivää (1 200 tuntia), ja toimistotekniikkakurssilla, jolla oli 61 harjoittelijaa ja joka kesti 400 päivää (2 000 tuntia), tarvittiin kaikilla sama määrä valokopioita.

84 Kantaja huomauttaa, että harjoittelijoille ei ole jaettu 10 500:aa (eli 1 500 × 7), vaan 137 700 valokopiota. Kantaja esittää vastineessaan selvityksen siitä, miten

jaettujen valokopioiden määrä ja valokopiointikulut jakautuivat kunkin kurssin osalta ja huomauttaa, ettei siltä pyydetty tällaista selvitystä hallinnollisen menettelyn aikana.

85 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo kuitenkin, että valokopioiden määrää määritettäessä on tarpeen ottaa huomioon se, että kantajan vastineensa liitteessä esittämän jakauman mukaan suurin osa valokopioista oli otettu käsikirjoista ja että tästä aiheutunut kulu oli kirjattu menoksi 14.2.1 kohtaan (näin käsikirjojen MS DOS, WORD IV, Lotus 123, GEM Desk. Publ., Marketing, myyntitekniikka, toimistotekniikka tai johdatus tietotekniikkaan osalta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo katsonut että komissio saattoi perustellusti katsoa, että kirjat ja käsikirjat oli ostettu ja jaettu harjoittelijoille, mikä aiheutti myös valokopiointitarpeen vähentymisen.

86 Näin ollen koska kantaja ei ole ajallaan esittänyt komissiolle riittävää näyttöä niiden valokopioiden määrästä, jotka kantajan mukaan oli todellisuudessa jaettu kullakin kurssilla, se ei voi moittia tätä toimielintä siitä, että tämä on pitänyt kohtuullisena määränä 1 500 valokopiota kurssia kohti. Koska kantaja on ESR:n tuensaaja, sen olisi pitänyt DAFSE:n kertomus ja päätösehdotus huomioon ottaen aikanaan esittää toimivaltaisille viranomaisille tällainen näyttö.

87 Kantaja huomauttaa kolmanneksi yhden valokopion hinnan osalta, että sen ehdottama 10 PTE:n hinta on sama kuin DAFSE:n hyväksymä hinta. Tätä hintaa ei siis voida pitää liiallisena. Lisäksi kantaja toteaa vertailun vuoksi, että yhden valokopioidun sivun hinta on 2.11.1983 annetulla lailla nro 397/83 hyväksytyn notaarien kulutariffin mukaan 100 PTE.

88 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että se DAFSE:n kirje, johon kantaja on vedonnut perustellakseen 10 PTE:n hintaa, on päivätty 3.4.1996. Tätä kirjettä ei siis ole laadittu sinä samana ajankohtana, jolloin ammatilliset koulutushankkeet toteutettiin (eli vuoden 1989 helmikuun ja joulukuun välisenä aikana). Lisäksi on syytä todeta, että tässä kirjeessä mainittu hinta kattaa valokopiointikulun lisäksi hallinnon kopioinnista perimän palvelumaksun. Lisäksi notaarien kulutariffin nojalla sovelletut hinnat liittyvät erityisjärjestelmään, jota ei voida soveltaa nyt esillä olevassa asiassa.

89 Tästä seuraa, ettei kantaja ole näyttänyt toteen, että komission käyttämä hinta on kohtuuton.

90 Edellä esitetystä seuraa, että suhteellisuusperiaatteen loukkaamista koskeva kantajan kanneperuste on hylättävä.

14.3.1.b kohta — opetustoimintaan osallistumaton tekninen henkilökunta

Komission suorittama tutkinta

91 Tässä kohdassa riidanalaisia ovat ainoastaan ne määrät, jotka on kirjattu opetustoiminnan koordinoinnista ja yleisestä koordinoinnista aiheutuneiksi menoiksi, sillä riita ei koske määrää, jonka kantaja on kirjannut teknisestä koordinoinnista aiheutuneeksi menoksi.

92 Kantaja on saldon maksupyynnössä kirjannut opetustoiminnan koordinoinnista aiheutuneeksi menoksi 5 970 000 PTE (199 päivää à 30 000 PTE) ja yleisestä koordinoinnista aiheutuneeksi menoksi 5 850 000 PTE (130 päivää à 45 000 PTE).

93 Komissio pienensi tukikelpoisen määrän opetustoiminnan koordinoinnin osalta 3 900 000 PTE:ksi ja yleisen koordinoinnin osalta 5 460 000 PTE:ksi päätösehdotuksessa esitetyistä seuraavista syistä:

— opetustoiminnan koordinoinnin osalta se katsoi, että " — — perusteita sille, että opetustoiminnan koordinointi olisi kestänyt 69 päivää pitempään kuin yleinen koordinointi [ja tekninen koordinointi], ei ole esitetty" ja että näin ollen tukikelpoista määrää oli opetustoiminnan koordinoinnin osalta pienennettävä 5 970 000 PTE:sta (199 päivää à 30 000 PTE) 3 900 000 PTE:ksi (130 päivää à 30 000 PTE)

— yleisen koordinoinnin osalta se korosti sitä, " — — ettei ole kohtuullista, että yleistä koordinointia suorittavan henkilön tuntipalkka ylittää tutkinnon suorittaneen kouluttajan tuntipalkan ja etteivät nämä henkilöt koordinaattoreina tehneet mitään muuta työtä ja käyttivät työhön 6 tuntia päivässä". Näin ollen se katsoi, että tukikelpoista määrää oli yleisen koordinoinnin osalta pienennettävä 5 850 000 PTE:sta (130 päivää à 45 000 PTE) 5 460 000 PTE:ksi (130 päivää à 42 000 PTE, tai 6 tuntia à 7 000 PTE), sillä tukikelpoiseksi katsottu 7 000 PTE perustui päätöksen nro 20/MTSS/87 säännöksiin.

Kanneperuste, jonka mukaan perusteluvelvollisuutta on loukattu

94 Kantaja katsoo, että riidanalaista päätöstä ei ole kaikilta osiltaan perusteltu ja että sillä näin ollen rikotaan EY 253 artiklan määräyksiä.

95 Opetustoiminnan koordinoinnin osalta kantaja huomauttaa, että komissio ei ole esittänyt syitä näkemykselleen, jonka mukaan asiassa ei ollut perusteltu, miksi opetustoiminnan koordinointi kesti 69 päivää pitempään kuin yleinen ja tekninen koordinointi, sillä perusteena ei voida käyttää pelkästään koordinointityyppien välistä eroa.

96 Yleisen koordinoinnin osalta kantaja väittää, että komissio ei ole selittänyt, miksi ei ole kohtuullista, että yleistä koordinointia suorittavan henkilön tuntipalkka ylittää tutkinnon suorittaneen kouluttajan tuntipalkan, vaikka heidän työnsä ovat erilaisia. Kantaja huomauttaa myös, ettei komissio ole kertonut niitä syitä, joiden vuoksi se on katsonut, että tällainen henkilö oli työskennellyt vain kuusi tuntia päivässä, vaikka yleinen työaika Portugalissa on kahdeksan tuntia.

97 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että IGF on vuoden 1995 kertomuksessaan katsonut tähän kohtaan sisältyvien kustannusten olevan 37 prosenttia opetushenkilöstöstä aiheutuvista kustannuksista, mikä ylittää tämän tyyppisille kustannuksille yleensä hyväksytyt muuttujat. IGF on näin ollen

jättänyt DAFSE:n harkintaan, olivatko kurssien toiminta- ja hallintokulut, joihin kuuluvat 14.3.1.b kohtaan (opetustoimintaan osallistumaton tekninen henkilökunta) menoiksi kirjatut kulut, tukikelpoisia ja kohtuullisia.

98 Opetustoiminnan koordinoinnin osalta niin DAFSE:n kertomuksessa kuin päätösehdotuksessakin ehdotetaan ESR:n tuen pienentämistä sillä perusteella, ettei asiassa ollut perusteltu, miksi opetustoiminnan koordinointi kesti 69 päivää pitempään kuin yleinen ja tekninen koordinointi. DAFSE ja komissio ottivat näin ollen huomioon 130 päivää 199 päivän sijasta tukikelpoista määrää laskiessaan, eli 3 900 000 PTE (130 päivää à 30 000 PTE) 5 970 000 PTE:n (199 päivää à 30 000 PTE) sijasta.

99 Yleisen koordinoinnin osalta sekä DAFSE:n kertomuksessa että päätösehdotuksessa ehdotettiin ESR:n tuen pienentämistä sillä perusteella, etteivät koordinaattorit tehneet mitään muuta työtä ja että heidän oli tarkoitus käyttää kuusi tuntia päivässä koulutukseen ja ettei päätöksen nro 20/MTSS/87 mukaankaan ollut kohtuullista, että yleistä koordinointia suorittavalle henkilölle maksettaisiin korkeampaa tuntipalkkaa, eli 7 000 PTE tunnissa, kuin tutkinnon suorittaneelle kouluttajalle. DAFSE ja komissio ovat näin ollen katsoneet, että tukikelpoinen määrä ei ollut 5 850 000 PTE (130 päivää à 45 000 PTE), vaan 5 460 000 PTE (130 päivää × 6 tuntia × 7 000 PTE).

100 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että riidanalaisessa päätöksessä mainittuihin asiakirjoihin sisältyvissä selityksissä kerrotaan ne syyt, joiden vuoksi ESR:n tukea on pienennetty niin opetustoiminnan koordinoinnin kuin yleisen koordinoinninkin osalta. Asianomaisella on ollut näiden selitysten nojalla mahdollisuus riitauttaa niiden pätevyys ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella mahdollisuus tarkistaa riidanalaisen toimenpiteen laillisuus. EY 253 artiklassa asetettuja edellytyksiä on siis noudatettu.

101 Kantajan kanneperuste, jonka mukaan perusteluvelvollisuutta on loukattu, on näin ollen hylättävä.

Kanneperuste, jonka mukaan tosiseikkoja on arvioitu virheellisesti

102 Kantaja toteaa, että DAFSE:n kertomuksessa ja päätösehdotuksessa väitetään virheellisesti opetustoiminnan koordinoinnin osalta, ettei " — — asiassa ollut perusteltu, miksi opetustoiminnan koordinointi kesti 69 päivää pitempään kuin yleinen koordinointi — — ". Yleisen, 130 päivää kestäneen koordinoinnin parissa työskenteli näet vain yksi henkilö, kun taas 199 kestäneen opetustoiminnan koordinoinnin parissa työskenteli kaksi henkilöä, joista toinen työskenteli 109 päivää (77 päivää ja 32 päivää) ja toinen 90 päivää. Kantaja täsmentää, että se ero, joka oli yleisen tai teknisen koordinoinnin perusteella kirjattujen päivien lukumäärän (130 päivää) ja opetustoiminnan koordinoinnin perusteella kirjattujen päivien lukumäärän (199 päivää) välillä, selittyy yksikertaisesti sillä, että opetustoiminnan koordinointi vie enemmän aikaa ja vaatii enemmän työtä kuin muut koordinointityöt.

103 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo kuitenkin, ettei komissio ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä katsoessaan, ettei asiassa ollut perusteltu, miksi opetustoiminnan koordinointi kesti 69 päivää pitempään kuin yleinen koordinointi. Koska kantaja ei ole esittänyt asian kannalta merkityksellisiä perusteluja, on varsin vaikea ymmärtää, miten koulutushankkeiden koko keston ajan suoritettavan opetustoiminnan koordinoinnin perusteella voidaan kirjata enemmän päiviä kuin yleisen koordinoinnin perusteella, joka voidaan suorittaa ennen koulutustoimintaa, sen aikana taikka sen jälkeen. Tältä osin on syytä muistuttaa, että kantajan olisi pitänyt ESR:n tuensaajana aikanaan näyttää nämä seikat toteen toimivaltaiselle viranomaiselle DAFSE:n kertomus ja päätösehdotus huomioon ottaen.

104 Yleisen koordinoinnin osalta kantaja väittää ensinnäkin, että viittaus, jonka mukaan koordinointia suorittavat henkilöt työskentelivät kurssien aikana ainoastaan kuusi tuntia päivässä, ei pidä paikkaansa, sillä yleinen työaika Portugalissa on kahdeksan tuntia eikä voida väittää, etteivät koordinointia suorittavat henkilöt, joista aiheutuvat kulut kantaja on ottanut huomioon, olisi noudattaneet tätä työaikaa.

105 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo kuitenkin, että kantaja ei voi vedota pelkästään Portugalin kahdeksan tunnin pituiseen yleiseen työaikaan riitauttaakseen komission arvioinnin, esittämättä muita perusteita väitteensä tueksi. Kahdeksan tuntia on nimittäin enimmäis- eikä vähimmäistyöaika ja komissio saattoi kohtuullisesti katsoa, että koska opetustoiminnallisia ja teknisiä kysymyksiä varten oli oma koordinointihenkilöstönsä, kuusi tuntia päivässä riitti yleistä koordinointia suorittavalle henkilölle.

106 Toiseksi kantaja kiistää väitteen, jonka mukaan yleistä koordinointia suorittavalle henkilölle ei pitänyt maksaa korkeamman palkkaluokan mukaista palkkaa kuin tutkinnon suorittaneelle kouluttajalle.

107 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei komissiota voida moittia siitä, että se on katsonut yleistä koordinointia suorittavalle henkilölle voitavan maksaa samaa palkkaa kuin tutkinnon suorittaneelle kouluttajalle, kun otettiin huomioon kyseisen ammatillisen koulutushankkeen kohteena olevien kurssien luonne. Yliopiston opettajana toimivaan tai tohtorintutkinnon suorittaneeseen kouluttajaan sovellettavan korkeamman palkkaluokan käyttäminen ei ollut tarjottujen kurssien kohteenkaan kannalta kohtuullista eikä asianmukaista, sillä kyse oli sähköpainantatekniikkaa, tietokoneavusteista toimistotyötä, tietokantajärjestelmien analysointia ja ohjelmointia, verhoilua, leivontaa, myyntitekniikkaa ja toimistotekniikkaa koskevista kursseista, joiden edellyttämään yleiseen koordinointiin ei tarvittu tämän tasoista henkilöä.

108 Näin ollen kantajan kanneperuste, jonka mukaan tosiseikkoja on arvioitu virheellisesti, on hylättävä.

14.3.9 kohta — vuokrakulut

Komission suorittama tutkinta

109 Kantaja on maksupyynnön tässä kohdassa kirjannut menoksi 17 219 511 PTE, joka koskee SI — Sistemas de Informação Lda -nimisen alihankkijayrityksen (jäljempänä SI) tarjoamia irtaimiston ja kiinteistöjen vuokrauspalveluja.

110 Komissio on pienentänyt tukikelpoista määrää näiden palvelujen osalta 13 803 000 PTE:ksi seuraavista päätösehdotuksesta ilmenevistä syistä:

"Tähän kohtaan on kirjattu menoksi vuokrakuluina 17 308 697 [PTE], josta yritys [SI] on laskuttanut 17 219 511 [PTE]. IGF:n tässä yrityksessä suorittamassa tarkastuksessa on ilmennyt, että sen vuodelta 1989 antaman veroilmoituksen lomakkeella 22 ilmoittamat vuokrat olivat 14 842 000 [PTE]. Vaikka todellisia kuluja ei olekaan ollut mahdollista määrittää SI:n ACA:lle lähettämästä laskusta, on selvää, että vaikka se olisi ollut mahdollistakin, nämä kulut olisivat olleet

selvästi alhaisemmat kuin 14 842 000 [PTE], sillä monilla ilmoitetuista kuluista ei varmaankaan ole mitään tekemistä koulutuksen kanssa.

— —

Kohtuullisena katetuottona voidaan pitää 50 prosenttia [ACA:n] asiakkaan laskusta ilmenevistä todellisista kuluista, ja kun 17 220 000 [PTE] on 62 prosenttia ACA:lta laskutetusta kokonaismäärästä (17 220 000 [PTE] 27 842 000[1] [PTE:stä]), todetaan, että kun SI:n lomakkeella 22 ilmoittamiin kuluihin sovelletaan tätä prosenttiosuutta, saadaan tulokseksi 9 202 000 [PTE] (14 842 000 [PTE] × 62 %), joka yhdessä 50 prosentin suuruisen katetuoton kanssa antaa 13 803 000 [PTE] (9 202 000 [PTE] × 1,5)."

Kanneperuste, jonka mukaan tosiseikkoja on arvioitu virheellisesti

— Asianosaisten väitteet

111 Kantaja väittää, että riidanalainen päätös on virheellinen 14.3.9 kohdan (vuokrakulut) osalta, koska se perustuu virheelliseen oletukseen siitä, että SI:n vuoden 1989 veroilmoituksensa kohtaan "vuokrakulut" kirjaamat kulut, eli

1 — Tämä määrä on virheellinen. Oikea määrä on 27 847 288 PTE, mikä ei kuitenkaan vaikuta komission käyttämään 62 prosentin suuruiseen suhdelukuun.

14 842 000 PTE, olisi otettava laskennan perusteeksi määritettäessä tämän kohdan tukikelpoisia kustannuksia.

112 Komissio toteaa, että IGF:n vuoden 1995 kertomuksessa jätettiin DAFSE:n harkintaan tähän kohtaan merkittyjen kustannusten kohtuullisuus ja tukikelpoisuus; tässä kertomuksessa näet todetaan, että "SI:n tilintarkastuskertomuksesta ilmenee, että kohtaan vuokrat on merkitty 14 842 000 PTE:n suuruinen määrä, vaikka laskutettu määrä on 27 847 000 PTE, ja että siihen sisältyy 4 323 000 PTE:n suuruinen määrä toimistojen vuokraamisesta Aveirolle ja 4 300 000 PTE suuruinen määrä tarvikkeiden vuokraamisesta, mikä määrä ei vaikuta ollenkaan uskottavalta". IGF:n 5.3.1993 antama kertomus, joka koski ACA:n koulutushankkeisiin käyttämissä neljässä alihankkijayrityksessä suoritettuja tilintarkastuksia (jäljempänä IGF:n vuoden 1993 kertomus), vahvistaa tämän väitteen siltä osin kuin kyse on muun muassa käyttötiliotteita ja SI:n vastaavia tositteita koskevasta analyysistä.

113 Komissio korostaa myös, ettei IGF ollut voinut yksilöidä SI:n kirjanpidosta ACA:n nimissä laskutettuja välittömiä kuluja. Se huomauttaa myös, että vaikka IGF olisikin onnistunut yksilöimään pelkät välittömät kulut ACA:n nimissä lähetettyjen laskujen avulla, nämä kulut alittivat 14 842 000 PTE, sillä SI:n ilmoittamat tietyt kulut eivät liittyneet kantajan toteuttamiin koulutushankkeisiin.

114 Koska tiettyjen kustannusten ja niitä vastaavien määrien kohtuullisuutta ja tarpeellisuutta on tarpeen arvioida ja koska huomioon on otettava markkinahinnat sekä se seikka, että yrityksillä, joille myönnetään julkisia varoja, on velvollisuus toimia yhtä huolellisesti kuin omia varojaan vaaliva hyvä asiainhoitaja, komissio katsoo, että 50 prosentin katetuotto asiakkaalta laskutetuista välittömistä kuluista on kohtuullinen alihankkijayritykselle, vaikka se olisikin "objektiivisesti ottaen korkea", kuten DAFSE:n kertomuksessa huomautetaan.

— Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

115 Aluksi on syytä täsmentää, että asianosaisten väitteet koskevat ainoastaan niitä 17 219 511 PTE:n suuruisia suunnitelmaan nro 890365/P 1 perustuvia kustannuksia, joita kantajalle aiheutui sen alihankkijayritys SI:ltä vuokraamasta irtaimesta ja kiinteästä omaisuudesta.

116 Komission päätös pienentää 14.3.9 kohtaan (vuokrakulut) merkittyjen tukikelpoisten kustannusten määrää perustuu ajatukseen siitä, että nämä kustannukset on määritettävä SI:n laskuttamien todellisten kulujen perusteella ja on päätösehdotuksen mukaan peräisin IGF:n vuoden 1993 kertomuksesta, joka on laadittu DAFSE:n pyynnöstä.

117 IGF:n vuoden 1993 kertomuksessa eritellään ensiksi SI:n tulot ja todetaan sen vuodelta 1989 antamasta veroilmoituksesta ilmenevän, että tämä yrityksen toteuttaman myynnin ja sen suorittamien palvelujen määrä on noin 144 187 010 PTE. Tähän määrään sisältyy SI:n ACA:lta irtaimen ja kiinteän omaisuuden vuokrana laskuttama 17 219 511 PTE:n suuruinen määrä, jonka osalta IGF toteaa ACA:n esittämien laskujen tutkinnan ja sen saldon maksupyynnön osoittavan, että SI on suorittanut seuraavat palvelut: tietokonelaitteistojen vuokraaminen (15 211 000 PTE), laitteistojen huolto, tekninen tuki ja kuljetus (1 845 000 PTE) ja vuokrat (164 000 PTE).

118 Tässä kertomuksessa tutkitaan sitten SI:n kulut, joista IGF erittelee ainoastaan tämän yrityksen vuodelta 1989 antaman veroilmoituksen kohdan "vuokrat" ja toteaa seuraavaa: "Kun otetaan huomioon, että kaikki SI:n ACA:lta laskuttamat määrät liittyvät tietokonelaitteistojen ja tilojen vuokraamiseen, suoritetussa

kuluanalyysissä on rajoituttu yksinomaan vuoden 1989 tuloslaskeman kohtaan 'vuokrat', jonka kokonaismäärä 31.12.1989 oli 14 842 000 PTE." Tämä määrä jakautui seuraavasti:

"Vuokrat	4 323 000
Automercantil	736 000
Sofinloc	1 788 000
Renault Gest	750 000
A.A. Castanheira Rent a Car	200 000
Fiat	446 000
Regisconta	2 049 000
Sobran	1 300 000
Unital	3 000 000
RTS	250 000
[Yhteensä]	14 842 000."

119 IGF:n vuoden 1993 kertomuksesta ilmenee myös, että kohtaan "vuokrat" siirrettyyn 4 323 000 PTE:n suuruiseen määrään sisältyy Aveirossa sijaitsevan Vera Cruz -nimisen kiinteistön toimistotilojen vuokraamiseen liittyviä summia, ja muiden kohtien osalta, että 1 300 000 PTE:n suuruinen määrä vastaa konkurssiin asetetun, Sobran-nimisen yrityksen lähettämää laskua, ja että 3 000 000 PTE:n suuruinen määrä liittyy Unital-yhtiön käyttöomaisuudeksi kirjattua, vuonna 1985 3 500 000 PTE:n hintaan ostettua NCR 8250 -merkkistä tietokonetta koskevaan 30 päivän pituiseen vuokrasopimukseen

120 IGF:n vuoden 1993 kertomuksessa vertaillaan siis SI:n tuloja ja menoja tällaisissa yhteyksissä ja siinä tehdään se päätelmä, että tutkittaessa kokonaismäärältään 27 847 288 PTE:n suuruisen laskutuksen (17 219 511 PTE suunnitelman nro 890365/P 1 ja 10 627 777 PTE suunnitelman nro 891038/P 3 osalta) yhdenmukaisuutta vastaavat kustannukset sisältävän kohdan kanssa, ilmenee,

että SI:n kirjanpidossa kohtaan "vuokrat" siirretty määrä on 14 842 000 PTE, sisältäen 4 323 000 PTE tilojen vuokria ja 4 300 000 PTE tarvikkeiden vuokria, ja korostetaan, ettei tämä määrä "esitetyistä syistä vaikuta uskottavalta".

121 IGF:n vuoden 1993 kertomuksessa ei tutkita, vaikuttavatko ne muut vuokrakulut, joita SI:lle aiheutui sen sitoumuksista Automercantilille (736 000 PTE), Sofinlocille (1 788 000 PTE), Renault Gestille (750 000 PTE), A.A. Castanheira Rent a Car'ille (200 000 PTE), Fiatille (446 000 PTE), Regiscontalle (2 049 000 PTE) ja RTS:lle (250 000 PTE), niihin menoihin, joita SI:lle aiheutui ACA:lle suoritetuista palveluista. Näiden yritysten toiminimen perusteella ei kuitenkaan voida todeta, että SI:n niiden kanssa tekemät vuokrasopimukset olisivat suorassa yhteydessä ACA:lle suoritettuihin palveluihin.

122 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että IGF:n vuoden 1993 kertomuksessa kehitelty ajatusmalli perustuu virheelliseen lähtökohtaolettamaan, jonka mukaan SI:n ACA:lta laskuttamista palveluista syntyneet menot olisi määritettävä käyttämällä SI:n vuodelta 1989 antaman veroilmoituksen kohtaan "vuokrat" kirjattuja menoja.

123 Saldon maksupyyntöön kohtaan 14.3.9 (vuokrakulut) menoiksi kirjattujen kulujen yksityiskohdista selviää nimittäin, että 17 219 511 PTE:n suuruinen määrä, joka vastaa niitä kuluja, joita ACA:lle syntyi suunnitelmaan nro 890365/P 1 liittyvien konepaikkojen vuokraamisesta SI:ltä, koostuu seuraavista määristä:

— 15 211 018 PTE konepaikkojen vuokrat

— 163 800 PTE laitteistojen vuokrat

— 841 996 PTE huolto

— 722 032 PTE tarvikkeiden kuljetus ja asennus

— 280 665 PTE vakuutukset.

124 Kantaja on täsmentänyt komission sitä kiistämättä, että SI:n ACA:lle kyseistä hanketta varten vuokraamat konepaikat olivat osittain SI:n omistamia ja osittain sen kolmansilta vuokraamia. SI:lle kuuluvat konepaikat oli siis kirjanpidossa merkitty poistoja varten tehtynä varauksena kohtaan "aineellinen käyttöomaisuus", johon vuodelta 1989 annetun veroilmoituksen mukaan oli kirjattu 11 169 034 PTE, kun taas SI:n vuokralle antamat tavarat oli kirjanpidossa merkitty kohtaan "vuokrat", johon vuodelta 1989 annetun veroilmoituksen mukaan oli kirjattu 14 842 000 PTE.

125 SI ei merkinnyt kirjanpidossaan konepaikkojen huoltoa, kuljetusta ja asennusta koskevista suorituksista ja vakuutuksista aiheutuneita kuluja kohtaan "vuokrat", vaan henkilöstö-, säilytys- ja korjaus- sekä vakuutuskustannuksille varattuihin kohtiin.

126 Näin ollen tutkiessaan SI:n kirjanpidosta tämän suorittamista palveluista aiheutuneita kuluja tutkijan ei olisi pitänyt rajoittua ainoastaan kohtaan "vuokrat", vaan sen olisi pitänyt ottaa huomioon kaikki ne kohdat, joihin edellä mainittuja kuluja saattoi sisältyä, koska SI:n suoritukset eivät kattaneet ainoastaan sellaisten koneasemien ja tarvikkeiden edelleenvuokrausta, jotka se oli vuokrannut kolmansilta henkilöiltä, vaan ne kattoivat myös SI:n omistamien koneasemien tai tarvikkeiden edelleenvuokrauksen sekä näiden koneasemien huollon, kuljetuksen, asennuksen ja vakuutukset.

127 On siis todettava, että SI:n vuodelta 1989 antaman veroilmoituksen kohdassa "vuokrat" olevaa 14 842 000 PTE:n suuruista määrää ei voida käyttää perusteena määritettäessä 14.3.9 kohdan (vuokrakulut) tukikelpoisia kustannuksia.

128 IGF:n vuoden 1995 kertomuksessa, DAFSE:n kertomuksessa ja päätösehdotuksessa on tämä sama virhe.

129 IGF:n vuoden 1995 kertomuksessa nimittäin toistettiin IGF:n vuoden 1993 kertomuksessa tehty päätelmä ja jätettiin kyseessä olevaan kohtaan kirjattujen kustannusten kohtuullisuus ja tukikelpoisuus DAFSE:n harkintaan.

130 Sen jälkeen kun DAFSE:n kertomuksessa oli ensin muistutettu siitä vertailusta, jonka IGF oli tehnyt laskun määrän (eli 27 847 288 PTE, josta 17 219 511 PTE suunnitelmalle nro 890365/P 1) ja SI:n kirjanpidon kohtaan "vuokrat" kirjatun summan (eli 14 842 000 PTE) välillä, siinä ehdotettiin, että tukikelpoinen määrä laskettaisiin käyttäen lähtökohtana 14 842 000 PTE suuruista määrää.

131 Päätösehdotuksessa on päädytty samaan tulokseen tämän saman päättelyn avulla.

132 Tästä seuraa, että komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen, kun se on pysyttänyt virheellisen lähtökohtaolettaman, jonka mukaan SI:n vuodelta 1989 antaman veroilmoituksen kohtaan "vuokrat" kirjattujen 14 842 000 PTE:n suuruisten kulujen perusteella voidaan määrittää tämän kohdan tukikelpoiset kustannukset.

133 Edellä esitetystä seuraa, että kantajan kanneperuste, jonka mukaan tosiseikkoja on arvioitu virheellisesti, on hyväksyttävä.

134 Tästä seuraa, että riidanalainen päätös on kumottava niiltä osin, kuin sillä pienennetään kantajan 14.3.9 kohtaan (vuokrakulut) menoksi kirjaamia kustannuksia, jotka perustuivat SI-nimisen alihankkijayrityksen suorittamiin irtaimiston ja kiinteistöjen vuokrauspalveluihin.

Oikeudenkäyntikulut

135 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Kuitenkin saman artiklan 3 kohdassa määrätään, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken, tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi.

136 Nyt esillä olevassa asiassa kantajan kumoamisvaatimukset on osittain hyväksytty ja kantaja on vaatinut komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut tässä asiassa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että erityisesti 26.4.1990 esitetyn saldon maksupyynnön ja vasta 30.11.1999 tehdyn riidanalaisen päätöksen välillä kuluneen pitkän ajan vuoksi asiassa on oikein päättää, että komission on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan ja että sen on korvattava yksi kolmasosa kantajan oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Kumotaan 30 päivänä marraskuuta 1999 tehty komission päätös C(99) 3684, jolla pienennettiin Euroopan sosiaalirahastosta Associação Comercial de Aveirolle suunnitelmaan nro 890365/P 1 myönnetyn tuen määrää, siltä osin kuin siinä pienennetään 14.3.9 kohtaan (vuokrakulut) kirjattujen SI:n (Sistemas de Informacão Lda) laskuttamien suoritusten määrää.**

2) **Kanne hylätään muilta osin.**

3) **Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan ja se velvoitetaan korvaamaan yksi kolmasosa kantajan oikeudenkäyntikuluista.**

4) **Kantaja vastaa kahdesta kolmasosasta omia oikeudenkäyntikulujaan.**

Cooke García-Valdecasas Lindh

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä toukokuuta 2002.

H. Jung — kirjaaja

J. D. Cooke — jaoston puheenjohtaja